

Sygn. akt II Ca 453/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 września 2014 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Tryb. Wydział II Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący	SSO Paweł Hochman (spr.)
Sędziowie	SSO Arkadiusz Lisiecki SSO Stanisław Łęgosz
Protokolant	st. sekr. sąd. Alicja Sadurska

po rozpoznaniu w dniu 15 września 2014 roku w Piotrkowie Trybunalskim

na rozprawie sprawy z powództwa A. L. (1)

przeciwko M. L.

o podwyższenie alimentów

na skutek apelacji pozwanego

od wyroku Sądu Rejonowego w Tomaszowie Maz.

z dnia 23 maja 2014 roku, sygn. akt III RC 208/14

zmienia zaskarżony wyrok w ten tylko sposób, że zasądzoną w punkcie pierwszym kwotę po 600 zł obniża do kwoty po 500 (pięćset) złotych miesięcznie a w pozostałym zakresie apelację oddala.

Sygn. akt II Ca 453/14

UZASADNIENIE

Zaskarżonym wyrokiem z dnia 23 maja 2014 r. Sąd Rejonowy w Tomaszowie Mazowieckim po rozpoznaniu sprawy z powództwa A. L. (1) przeciwko pozwanemu M. L. o podwyższenie alimentów: podwyższył alimenty zasądzone wyrokiem Sądu Rejonowego w Tomaszowie Mazowieckim z dnia 22 października 2002 roku w sprawie sygn. akt III RC 652/02 od M. L. na rzecz A. L. (1) z kwoty po 260 zł miesięcznie do kwoty po 600 zł miesięcznie, poczynając od dnia 30 kwietnia 2014 roku, z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminowi płatności którejkolwiek z rat, pozostałe warunki płatności pozostawiając bez zmian, z tym, że alimenty płatne do rąk A. L. (1).

Ponadto Sąd Rejonowy zwolnił pozwanego od kosztów sądowych i wyrokowi w punkcie 1 nadał rygor natychmiastowej wykonalności.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego.

Wysokość alimentów należnych od pozwanego M. L. na rzecz jego syna A. L. (1) po raz ostatni została ustalona na kwotę po 260 złotych miesięcznie wyrokiem Sądu Rejonowego w Tomaszowie Maz. z dnia 22 października 2002 roku w sprawie sygn. akt IIIRC 652/02. Orzeczenie uprawomocniło się 20 stycznia 2003 roku

A. L. (1) ma 18 lat. W roku szkolnym 2013/2014 uczęszczał do III klasy II Liceum Ogólnokształcącego w T. Koniec roku szkolnego przypada na dzień 31 sierpnia 2014 roku.

Jego podręczniki kosztowały 300 złotych, repetytoria, które są niezbędne do doksztalcenia się celem zdania egzaminu maturalnego – 200zł. Miał zakupione wszystkie zeszyty i przybory szkolne oraz uiszczone wszystkie składki szkolne. Uczestniczył w balu tzw. „Studniówce”, którego cena wynosiła 540 złotych plus koszty zakupu odzieży, obuwia. Powód uczęszczał ponadto na prywatne lekcje z języka angielskiego (za jedną godzinę zegarową płacił 45-50 złotych).

A. L. (1) zamierza kontynuować naukę na studiach w Anglii na kierunku zarządzanie wydarzeniami. Otrzymał już ofertę warunkową. Aby ostatecznie dostać się na studia musi uzyskać odpowiednie wyniki z matury. Opłatę za naukę pokrywa Urząd Państwa, przy czym koszty związane z pobytem (około 30 funtów) on sam. W przypadku niedostania się na powyższą uczelnię zamierza on kontynuować naukę w Polsce na studiach na kierunkach związanych z dziennikarstwem lub z geografią.

A. L. (1) ma wadę wzroku. Nosi soczewki kontaktowe za które płaci 40-50 złotych miesięcznie. Na ubrania, bieliznę, obuwie wydaje około 300 -600 złotych sezonowo

A. L. (2), matka powoda, zatrudniona jest w firmie (...) Sp. z o.o. w I.. Jej miesięczne wynagrodzenie wynosi netto 1.281,02 złotych.

Uiszcza następujące stałe opłaty: energia elektryczna - 300 zł miesięcznie, woda - 180 zł kwartalnie, śmieci - 120 złotych miesięcznie.

M. L. ma 46 lat. Zatrudniony jest w firmie (...) S.A. oddział w R. jako pracownik produkcyjny Cynkowni. Jego miesięczna pensja wynosi netto od ponad 2 300 złotych do około 1 800 złotych. W okresie zimowym zarabia mniej, zaś w okresie wiosenno-jesiennym więcej.

Pozwany mieszka z babką. Uiszcza on następujące stałe opłaty: czynsz - 150 złotych miesięcznie, energia elektryczna - 150 złotych raz na dwa miesiące, gaz - 192 złotych raz na kwartał.

M. L. ma czworo dzieci. H. i K. to bliźniacy, którzy mają po 13 lat. Pozwany płaci na ich rzecz alimenty w łącznej kwocie po 500 złotych miesięcznie. Prócz powoda jego synem jest P. (rodzony brat A.), na rzecz którego płacił alimenty w wysokości po 240 złotych miesięcznie do sierpnia 2013 roku. Z synem A. nie ma żadnego kontaktu od 10 lat.

Sąd Rejonowy zważył, iż podstawą żądania pozwu jest przepis art.138 kro, zgodnie z którym w razie zmiany stosunków można żądać zmiany orzeczenia lub umowy dotyczącej obowiązku alimentacyjnego.

Przez zmianę stosunków rozumie się istotne zwiększenie możliwości zarobkowych i majątkowych zobowiązanego do alimentacji, istotne zwiększenie się usprawiedliwionych potrzeb uprawnionego do alimentacji lub istotne zmniejszenie się możliwości zaspokajania potrzeb własnymi siłami. Wynika z tego, że rozstrzygnięcie o żądaniu opartym na art. 138 kro wymaga porównania stanu istniejącego w dacie uprawomocnienia się ostatniego wyroku zasądającego alimenty ze stanem istniejącym w dacie orzekania o ich podwyższeniu.

Data uprawomocnienia się wyroku zasądającego świadczenia alimentacyjne początkuje termin, w jakim możliwe jest wystąpienie z żądaniem zmiany tego wyroku w razie zmiany stosunków. Podstawą powództwa z art. 138 kro może być tylko zmiana stosunków, która nastąpiła nie wcześniej niż po uprawomocnieniu się wyroku zasądającego alimenty (por. wyrok SN z 25 maja 1999r., I CKN 274/99. LexPolonica nr 1932374).

Od zasądzenia ostatnich alimentów należnych od pozwanego na rzecz powoda upłynęło ponad 11 lat. Poza sporem pozostawał fakt, iż w tym okresie czasu wzrosły i to w sposób znaczny usprawiedliwione potrzeby A. L. (1). Powód wówczas uczęszczał do I klasy szkoły podstawowej, obecnie ukończył szkołę średnią. Zamierza kontynuować naukę na studiach. W przypadku niepodjęcia dalszej nauki przez powoda pozwanemu przysługuje prawo do złożenia pozwu „o ustalenie, iż wygasł obowiązek alimentacyjny”. Bez wątplenia musi pozostać stwierdzenie, że inne są wydatki związane z zakupem żywności, odzieży, bielizny, obuwia, środków kosmetycznych, chemicznych (dużo mniejsze) dla chłopca siedmioletniego niż dla mężczyzny osiemnastoletniego.

Podwyższając alimenty Sąd miał na względzie sytuację materialną M. L., jego możliwości zarobkowe i majątkowe. Sąd I instancji podkreślił przy tym, że z powodem nie ma żadnego kontaktu, zaś jego wkład w jego wychowywanie i utrzymanie sprowadza się tylko do płacenia alimentów.

Pozwany pozostaje w stosunku pracy (umowa o pracę na czas nieokreślony). Otrzymuje stały miesięczny dochód, który średnio miesięcznie oscyluje ponad 2 000 złotych netto, biorąc pod uwagę wysokość wynagrodzenia uzyskiwanego przez cały rok. Nadto od sierpnia 2013 roku nie płaci alimentów na rzecz syna P. (po 240 złotych miesięcznie). Zdaniem Sądu uzyskiwane przez niego wynagrodzenie umożliwi mu płacenie alimentów w podwyższonej kwocie, a jednocześnie umożliwi powodowi uzyskanie zawodu, by w przyszłości mógł się samodzielnie utrzymać.

Z drugiej strony żądanie powództwa nie było wygórowane. Nie stanowiło nawet urealnienia wartości kwoty poprzednich alimentów.

Mając wszystkie przytoczone powyżej okoliczności na względzie Sąd I instancji orzekł jak w punkcie 1 wyroku.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 100 kpc zaś o rygorze natychmiastowej wykonalności - na podstawie art. 333 § 1 pkt 1 kpc.

Apelacje od powyższego wyroku wywiódł pozwany, zaskarżając go w części, ponad kwotę 350 zł miesięcznie.

M. L. zaskarżonemu orzeczeniu zarzucił: błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych jako podstawa rozstrzygnięcia, a mający wpływ na to rozstrzygnięcie polegający na:

1. ustaleniu, iż matka powoda A. L. (2) co miesiąc wydatkuje na śmieci - 120 złotych;
2. ustalenie, iż wynagrodzenie powoda wynosi od 2.300 do 1.800, gdy w rzeczywistości wynosi ono od 1.300 - do 2.200 złotych;
3. ustalenie, iż pozwany wydatkuje 192 złotych za gaz raz na kwartał, podczas, gdyż kwota to opłata dwumiesięczna;
4. braku ustalenia, iż w skład miesięcznych wydatków powoda wchodzi takie koszty jak: telefon - 60 złotych, internet - 50 złotych, lekarstwa - 100 złotych, koszty paliwa na dojazdy do pracy - 100 złotych, rata kredytowa - 120 złotych;
5. braku ustalenia, iż pozwany jest przewlekłe chory na łuszczycowe zapalenie stawów, a koszty jego leczenia wynoszą około 100 złotych miesięcznie;
6. braku ustalenia, iż od kwietnia 2014 roku pozwany przebywa na zwolnieniu lekarskim, w związku z w/w schorzeniem i prawdopodobnie będzie musiał starać się o rentę, gdyż jego stan zdrowia nie pozwala na dalszą pracę;
7. braku ustalenia, iż pozwany pracuje w systemie czterozmianowym, w związku z czym nie ma obiektywnych możliwości podjęcia dodatkowej pracy.

W konkluzji pozwany wniósł o zmianę zaskarżonego orzeczenia i zasądzenie od niego na rzecz powoda kwoty po 350 złotych miesięcznie tytułem alimentów, zaś w pozostałym zakresie o oddalenie powództwa.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja pozwanego podlegała częściowemu uwzględnieniu.

Treść oświadczeń stron i załączonych do skargi apelacyjnej dokumentów upoważnia do uzupełnienia poczynionych przez Sąd pierwszej instancji ustaleń faktycznych. Stwierdzić należy, że A. L. (1) został przyjęty na pierwszy rok studiów w Wielkiej Brytanii. Opłata za śmieci, jaką ponosi matka powoda, wynosi około 120 zł kwartalnie, zaś średnie miesięczne wynagrodzenie uzyskiwane przez pozwanego w ramach stosunku pracy wynosi około 1.700 zł. Pozwany od kwietnia 2014 r. przebywa na zwolnieniu lekarskim w związku z łuszczycowym zapaleniem stawów.

Powyższe ustalenia Sąd II instancji poczynił w wyniku oświadczeń stron złożonych w toku rozprawy apelacyjnej. Podawane przez nich okoliczności nie zostały zaprzeczone, również w ocenie Sądu brak podstaw do uznania ich za niewiarygodne.

Przechodząc do merytorycznej oceny wywiedzionego środka odwoławczego Sąd Okręgowy uznał, że kwota 600 zł tytułem miesięcznych alimentów na rzecz powoda jest nieadekwatna do możliwości zarobkowych pozwanego.

Sąd ma świadomość, iż koszty studiowania poza granicami kraju są wysokie i nawet alimenty zasądzone przez Sąd pierwszej instancji stanowią jedynie niewielką częśćią środków, jakich pozwany będzie potrzebował na utrzymanie. W określeniu należnej tytułem alimentów kwoty uwzględniać należy jednak, zgodnie z art. 135 § 1 in fine kro, również zarobkowe i majątkowe możliwości zobowiązanego, które w przedmiotowej sprawie nie są znaczne. System w jakim pozwany świadczy prace (czterozmianowy) z pewnością utrudnia podjęcie dodatkowego zajęcia a ustalenia sądu pierwszej instancji co do wysokości jego zarobków były zawyżone.

Podkreślić jednocześnie należy, iż większość z podnoszonych przez pozwanego argumentów zmierzających do obniżenia alimentów jest przedwczesna. Nie przebywa on aktualnie na rencie chorobowej. Nie wykazał również, aby jego dochody uległy znacznemu zmniejszeniu. Mając jednak na względzie, iż pozwany z uzyskiwanych dochodów świadczy alimenty na rzecz dwóch małoletnich synów oraz zaspokoić musi własne potrzeby życiowe, w ocenie Sądu korekta ustalonego przez Sąd meriti obowiązku o 100 zł miesięcznie jest uzasadniona. Zdaniem Sądu Okręgowego powyższa kwota, wbrew twierdzeniom M. L., nie przewyższa jego aktualnych możliwości zarobkowych. Zaznaczyć przy tym należy, że w sierpniu 2013 r. wygasł obowiązek alimentacyjny w stosunku do najstarszego syna P.. Biorąc pod uwagę okoliczności sprawy zasadne jest podwyższenie alimentów do kwoty 500 zł.

Mając na uwadze powyższe okoliczności Sad Okręgowy na podstawie art. 386 § 1 kpc zmienił zaskarżony wyrok obniżając zasądzone alimenty do kwoty 500 zł miesięcznie. W pozostałym zakresie Sąd, stosownie do treści art. 385 kpc oddalił wniesioną apelację.